

Komolyan gondolta?

Újságot olvasás közben néha megállít egy-egy komolynak szánt, mégis mulatságosan hangzó mondat. Egy kis újsághír a következőket adta tudtomra: „Karambol történt a Michigan-tavon: egy jugoszláv teherszállító hajó és egy kis amerikai halászhajó ütközött össze. Az amerikai halászhajó egyik utasa *életét vesztette*, míg a hajón levő másik két ember *vízbe fulladt*. A jugoszláv hajó legénységéből senki sem sérült meg.” – Ilyen tálalásban a tragikus hír komolytalanná válik, sőt derűtséget fakaszt, mert aki *vízbe fulladt*, nyilván az is *életét*

vesztette. Illetleg: a *vízbe fulladt* két ember sem járt jobban, mint az *életét vesztett* harmadik utas.

Egy napilap ezt adta hírül: „Olof Palme felesége mintegy 180 centiméter magas, körülbelül 35 éves sötét hajú férfiként írta le a gyilkost.” E mondatot olvasva eleinte azt hisszük, hogy a meggyilkolt svéd miniszter *felesége* az, aki „mintegy 180 centiméter magas”, „körülbelül 35 éves” és „sötét hajú”. Csak a *férfiként írta le* szókapcsolatnál kezdjük furcsállni, hogy egy *feleség férfiként* cselekszik. Az utolsó szavakból azután megértjük,

„AZ ÁGYUK
MEGSEMMISÍTÉSE
UTÁN...”

Édes Anyanyelvünk. 9. évf. 1987. I. sz. 1-2 p.

hogy a személyleírás nem a feleségre vonatkozott, hanem a gyilkosra. Én így írtam volna le ezt a mondatot: „Olof Palme felesége szerint a gyilkos egy körülbelül 180 centiméter magas, 35 év körüli, sötét hajú férfi volt.”

A Magyar Hírlapban olvastam: „Amikor a Himnuszt vagy a Szózatot *hallom, hallatlan* melegség önt el.” Itt a *hallom* és a *hallatlan* szó egymás ellen acsarkodik, mert a *hallásnak* mintegy ellenlábasa a *hallatlanság*. A *hallatlan* helyett jobb lett volna más jelzőt alkalmazni: *nagy, kimondhatatlan, esetleg különös* (melegség).

A Magyar Nemzetben írta va-

lasi az 1848–1849. évi szabadságharc leverése utáni szomorú napokról megemlékező cikkében, hogy Várady Gábor honvéd őrnagy „a 22. borsodi és a 105. máramarosi zászlóaljakkal, lengyelekkel, tüzerekkel Máramaros felé vonult, ahol csapatait – az *ágyuk megsemmisítése után* – hazabocsátotta”. Vajon miért kellett a harcok után hazafelé indulóknak fekvőhelyüket, vagyis az *ágyukat* megsemmisíteni? Persze, hogy akitől ez a mondat származik, nem *ágyakra*, hanem *ágyúkra* gondolt. De akkor hosszú *ú*-val kellett volna írnia: „az *ágyúk megsemmisítése után*”.

Pásztor Emil